

Przewodniki Jonowe II

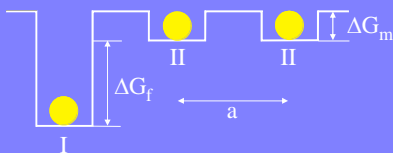

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Model

Kryształ jonowy, MeX, zdefektowanie typu Frenkla
 I – położenie węzłowe, II – położenie międzywęzłowe
 a – odległość pojedynczego skoku,
 ΔG_f – energia tworzenia defektu,
 ΔG_m – energia aktywacji migracji,

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Model

N_N – liczba pólerek węzłowych, N_i – liczba pólerek międzywęzłowych
 n_N – liczba jonów w polach węzłowych, n_i – liczba jonów w polach międzywęzłowych

$$\sigma = \left[\left\{ n_i + n_N \cdot \exp\left(\frac{-\Delta G_f}{R \cdot T}\right) \right\} \cdot \left\{ \frac{N_i}{N_i + N_N} \right\} \right] \cdot \left[\left\{ \frac{v \cdot (z \cdot e \cdot a)^2}{k \cdot T} \right\} \cdot \exp\left(\frac{-\Delta G_m}{R \cdot T}\right) \right]$$

$$\sigma = A \cdot B$$

A – współzwiązan z ilością nośników ładunku,
 B – współzwiązan z ruchliwością nośników ładunku.

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Ilość nośników – A

$\alpha\text{-AgI}$ – jest duża

$$A \approx \frac{n_i \cdot N_i}{N_i + N_N}$$

pojedyncze nośniki,
niestabilne położenie nośników,
słabe przewodnictwo,

$\alpha\text{-AgI}$ – jest mała

$$A \approx \frac{(n_i + n_N) \cdot N_i}{N_i + N_N}$$

Dobre przewodnictwo pod warunkiem, że liczba N_N jest wysoka → dobre przewodnictwo występuje w strukturach, w których liczba dostępnych położeń międzywęzłowych o identycznej lub niewiele wyższej energii jest znaczna.

Przykład

- w $\alpha\text{-AgI}$ dwa kationy Ag^+ mogą zajmować 20 pozycji ($n=0,05$)
 $n = 2 \cdot 5 \cdot 10^{-2} = 0,1$ w 200°C
- w $\beta\text{-Ag}_2\text{I}_2$ 10 kationów Ag^+ zajmują 32 miejsc (pręci $n=0,29$)
 $n = 0,3 \cdot 10^{-1} = 0,03$ w 30°C

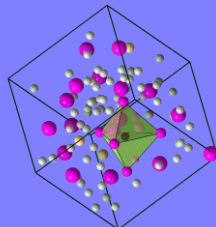
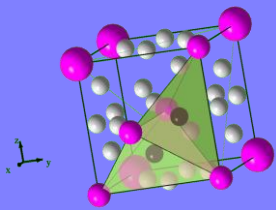
STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

$\alpha\text{-AgI}$

$\text{Im}\bar{3}\text{m}$

RbAg_4I_5

$\text{P4}_3\text{2}$

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Ilość nośników – A

Dobre przewodnictwo występuje w strukturach, w których liczba dostępnych położeń międzywęzłowych o identycznej lub niewiele wyższej energii jest znaczna. **ALE** wzrost liczby ruchliwych nośników w pozycjach międzywęzłowych powoduje wzrost ΔG_f pomimo wyższych wartości entropii (wzrost nieuporządkowania). Przyczyną jest odpychanie jednoimiennych jonów – pojawia się czynnik ΔG_{rep} .

Energia odpychania pomiędzy jednoimiennymi jonami jest minimalna wówczas gdy jony te mają najniższy możliwy ładunek – są jednowartościowe.

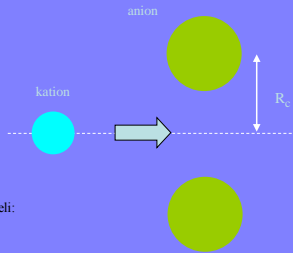

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Ruchliwość nośników – B

ruchliwość jest większa jeżeli:

$$r_{Me^+} + r_{X^-} < R_C$$

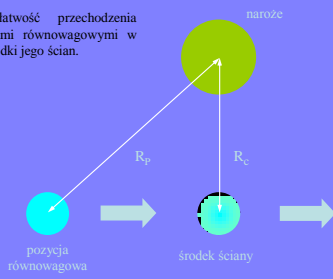

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Ruchliwość nośników – B

Wysoka przewodność sugeruje łatwość przechodzenia ruchliwych jonów pomiędzy pozycjami równowagowymi w wielościanie koordynacyjnym przez środek jego ścian.

Warunkiem łatwego przejścia ruchliwego jonu przez środek ściany jest jak największa wartość:

$$\frac{R_c}{R_p}$$

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

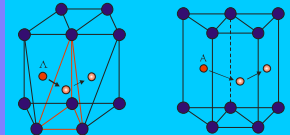
Ruchliwość nośników – B

Wielościan	L.K.	R_c/R_p
sześcian	8	0,709
ośmiościan	6	0,817
czworościan	4	0,942
trójkąt	3	1

Przewodzenie jest łatwiejsze w przypadku gdy nośnik ładunku ma niską liczbę koordynacyjną

Przykład

w związkach typu A_nMO_3 (np. Li_xMnO_2) kation A może znajdować się w luce tetraedrycznej (L.K.=4) lub w otoczeniu trygonalnym (L.K.=6). Różnice w przewodności sięgają czterech rzędów.

Elektroceramika

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

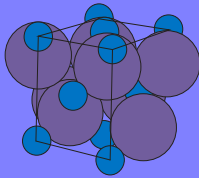
Ruchliwość nośników – B

B jest proporcjonalne do a^2 . Jeżeli wakancji jest niewiele, przeskoki występują jedynie pomiędzy sąsiadującymi pozycjami. Sytuacja taka powoduje niską ruchliwość jonów i w konsekwencji niską przewodność.

Wysoka przewodność niektórych materiałów o niewielkiej liczbie wakancji sugeruje istnienie pustek pomiędzy pozycjami węzłowymi a nieobsadzonymi pozycjami międzywęzłowymi, ... ale również niestety *vice versa*

Przykład

ZnS – słaby przewodnik jonowy pomimo istnienia dużej liczby wakancji – 50% pozycji tetraedycznych oraz wszystkie oktaedryczne. Przyczyną jest gęste, regularne ułożenie jonów siarki.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Ruchliwość nośników – B

W strukturze szkieletowej (sztywna sieć o wiązaniach kowalencyjnych – ruchliwa podsieć nośników) liczba koordynacyjna ruchliwych jonów jest wysoka, lecz wiązania jon – szkielet są słabe.

Im słabsze wiązania szkielet – jon tym większa ruchliwość nośników ładunku.

Przykład

Związki o strukturze hollandytu

$K_2O_2 > -O_2^{2-} > O_2^{2-}$ Większa przewodność K^+ pomimo większego promienia jonowego wynika z większego oddziaływania K-O w wiązaniu K-O a w konsekwencji wzrost przewodności słabszego oddziaływania K-O w stosunku do Na-O.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

STRUKTURALNY ASPEKT PRZEWODNICTWA JONOWEGO

Ruchliwość nośników – B

Im większa polaryzowalność jonów szkieletu tym większa ruchliwość nośników ładunku.

Przykład

	σ_{300K} , S·cm ⁻¹	E_g , eV
PbF ₂	$\sim 10^{-3}$	0,45
CaF ₂	$\sim 10^{-8}$	1,04

Im większa polaryzowalność ruchliwych jonów tym większa ich ruchliwość.

Przykład

W podobnych typach struktury jony srebra osiągają większe przewodności niż jony sodu pomimo większego promienia jonowego

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

Ogólne Kryteria Przewodnictwa Jonowego

- I. Maksymalna przewodność wybranego jonu;
- II. Minimalna przewodność elektronowa oraz innych jonów;

Na przykładzie przewodnika jonów tlenu

1. Kryterium braku przewodnictwa elektronowego wyklucza stosowanie związków zawierających pierwiastki mogące występować na różnych stopniach utlenienia (Mn, Cr, V, W, ...). W przypadku stosowania materiałów domieszkowanych (a także zanieczyszczonych) należy zwrócić uwagę aby nie tworzyły one dodatkowych poziomów w przerwie energetycznej;
2. Kryterium braku przewodnictwa jonów innych niż tlenowych wyklucza związki zawierające niewielkie, jednowartościowe kationy oraz aniony o promieniach porównywalnych z tlenowym.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

Strukturalne Kryteria Przewodnictwa Jonowego**Wysokie stężenie wakancji**

Warunek spełniony jest przez trzy typy struktur:

- A1. Struktury zdelektowane, w których warunek stechiometryczności narzuca częściowe niezapełnienie normalnych pozycji tlenowych – Bi_2O_3 ;
- A2. Struktury domieszkowane (roztwory stałe), w których wakancje anionowe kreowane są poprzez częściowe podstawienie rodzimych kationów przez kationy o niższej wartościowości – ZrO_2 ;
- A3. Struktury międzywęzłowe, w których anion zajmuje z definicji pozycje międzywęzłowe. Przypadek taki ma miejsce przede wszystkim w związkach zawierających małe kationy (Li), niespotykany w przypadku anionów tlenkowych.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

Strukturalne Kryteria Przewodnictwa Jonowego**Otwarte ścieżki dyfuzji**

Struktura krystaliczna spełniająca to kryterium powinna być:

1. rzadko upakowana;
2. o dużym stosunku ilościowym tlen/kation – kation o wysokiej wartościowości;
3. o niskiej liczbie koordynacyjnej kationu;
4. o dużym promieniu jonowym kationu.

B1. Tlenki o niskiej gęstości upakowania lub sole tlenowe dużych, wielowartościowych kationów;

B2. Struktury tunelowe lub klatratowe kationów o wysokiej wartościowości z jonowo związanymi anionami nie tworzącymi ciągłej podsieci.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

Strukturalne Kryteria Przewodnictwa Jonowego**Słabe wiązania**

Trzy typy struktur spełniających ten warunek to:

- C1. Struktury metastabilne, zwłaszcza na granicy niestabilności i/lub stabilizowane jonami o dużych promieniach jonowych. Roztwory stałe tlenków z kationami o zróżnicowanych promieniach jonowych.
- C2. Szkieł utworzone z tlenków zawierających wielowartościowe kationy o dużych promieniach jonowych i tej samej wartościowości.
- C3. Tlenki o rzadkim upakowaniu zawierające różnego rodzaju połączenia tlenowe o zróżnicowanej sile połączeń.

Przewodniki Jonowe II

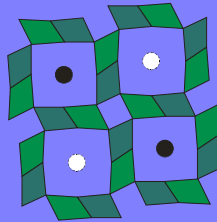

Elektroceramika

Przewodniki Kationowe**Hollandyty – K⁺, Na⁺**

Grupa związków o specyficznej strukturze kanalowej z jednowymiarowym uporządkowaniem kationów. Przykładowymi przedstawicielami są: K₂Mg₈Ti₈O₁₆, K_{5,5}Al_{1,5}Ti_{6,5}O₁₆, K_{1,2}Ni_{1,2}Ti_{6,2}O₁₆.

Struktura złożona jest z nieregularnych oktaedrów np. TiO₆ oraz MgO₆, połączonych narożami i krawędziami, tworzących sztywne szkielet. Układ oktaedrów tworzy duże kanały, którymi przemieszczają się jony potasu.

Przewodniki Jonowe II

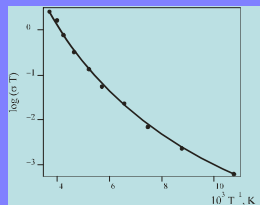

Elektroceramika

Przewodniki Kationowe**Hollandyty – K⁺, Na⁺**

Przewodność jonowa hollandytów silnie zależy od częstotliwości prądu zaś temperaturowa zależność przewodnictwa w układzie Arrheniusa nie jest prostopadła. Zjawiska te związane są z powstawaniem w kanałach dodatkowych barier potencjału, którymi mogą być defekty strukturalne bądź domieszki. Bariery te dzielą kanały na segmenty.

Przewodniki Jonowe II

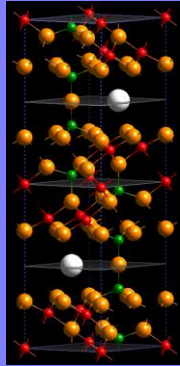

Elektroceramika

Przewodniki Kationowe Beta'-Alumina – Na⁺, K⁺

Beta tlenki glinu – związki z układu $M_2O \cdot Al_2O_3$ (gdzie M_2O – tlenek metalu alkalicznego, najczęściej sodu) o proporcjach zbliżonych do 1 : 11. Komórka elementarna β' - Al_2O_3 składa się z dwóch obszarów o różnych gęstościach upakowania:

a. bloki spinelowe – obszary gęstego upakowania 32 jonów tlenu z 18 jonami glinu rozmieszczonych w lukach okta- i tetraedrycznych;
 b. płaszczysty przewodzenia – luźno upakowane warstwy zawierające jony tlenu i sodu.

Przewodniki Jonowe II

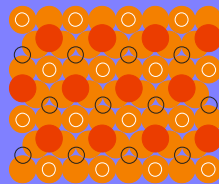

Elektroceramika

Przewodniki Kationowe Beta'-Alumina – Na⁺, K⁺

O właściwościach przewodzących beta-aluminy decyduje struktura płaszczystego przewodzenia. Występują trzy pozycje, które mogą być obsadzone przez jony sodu:

a. pozycje Beevera-Rosa – jon sodu otoczony jest przez trzy jony tlenu z jednego bloku spinelowego i trzy z drugiego;
 b. pozycje anti-Beevera-Rosa – jon sodu otoczony jest przez trzy jony tlenu z jednego bloku spinelowego i jeden jon tlenu z drugiego;
 c. pozycje międzytlenowe – pomiędzy położeniami BR i a-BR.

- - tlen w bloku spinelowym;
- - tlen w płaszczystym przewodzeniu;
- - pozycja Beevera – Rosa;
- - pozycja anti-Beevera – Rosa

Przewodniki Jonowe II

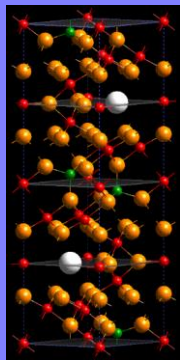

Elektroceramika

Przewodniki Kationowe Beta''-Alumina – Ca²⁺

W przypadku wprowadzenia do struktury beta'-aluminu niewielkich ilości innych kationów jedno- lub dwuwartościowych można otrzymać związek o stechiometrii zbliżonej do $Na_2O \cdot 5,5 Al_2O_3$ i podobnym typie struktury – β'' - Al_2O_3 . Różnice polegają na zmianie otoczenia jonów sodu – pozycje BR i a-BR są takie same co prowadzi również do powstawania nadstruktury luk kationowych.

Przewodniki Jonowe II

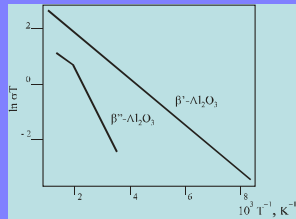

Przewodniki Kationowe

Beta''-Alumina – Ca²⁺

Różnice strukturalne prowadzą do różnic w temperaturowych zależnościach przewodnictwa. W przypadku beta''-aluminu jest ona prostoliniowa podczas gdy w przypadku beta'-aluminu widoczne są dwa odcinki.

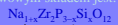

Przewodniki Kationowe

NASICON-y – Na⁺

Natrium Superionic Conductor – rodzina przewodników jonów sodowych, szklistych lub krystalicznych (stechiometrycznych i roztworów stałych), w układzie Na_xO – ZrO₂ – P₂O₅ – SiO₂. Podstawowym składem jest:

Ilość sodu związana jest ze stosunkiem molowym P do Si zaś skład z x ≈ 2 (1,8 – 2,4) określa się jako „prawdziwy” NASICON. Związki o tych składach posiadają przewodność przekraczającą 0,3 (Ω cm)⁻¹ w temperaturze 300°C.

Główną wadą materiałów z tej grupy są słabe właściwości mechaniczne oraz stosunkowo duża reaktywność z ciekłym sodem.

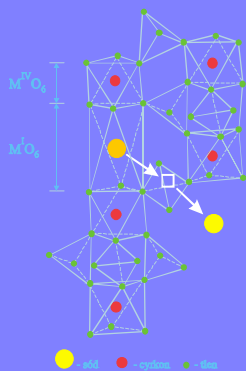

Przewodniki Kationowe

NASICON-y – Na⁺

Struktura NASICON-u opisana jest jednostką strukturalną (SBU) składającą się z dwóch nakładających się oktaedrow ZrO₆ połączonych tetraedrami (Si,P)O₄. Krzem i fosfor rozmieszczone są statystycznie. SBU połączone są tetraedrami (Si,P)O₄ w łańcuchy wzdłuż osi Z. Pomiędzy pozycjami Na⁺ ulokowanymi wewnątrz SBU występują szersze lub węższe kanały dyfuzji (> 0,49 nm).

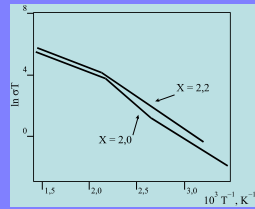

Przewodniki Kationowe

NASICON-y – Na⁺

Związki o składzie określonym przez $1,8 \leq x \leq 2,2$ mają symetrię jednoskośną a w wyższych temperaturach romboedryczną. Związki o innych x jedynie symetrię romboedryczną niezależnie od temperatury. Zmiany symetrii sieci wpływają na temperaturową zależność przewodnictwa.

Środkowy odcinek na wykresie dla $x = 2,0$ przypisywany jest obszarowi przejścia fazowego.

Przewodniki Jonowe II

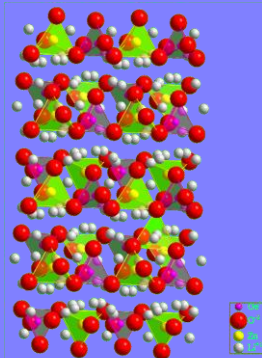
Przewodniki Kationowe

LISICON-y – Li⁺

Lithium Superionic Conductor – szereg przewodników jonów litu o podobnym co NASICON-y typie budowy. Podstawowym związkiem jest:

Kationy tworzące sztywny szkielet znajdują się w tetraedrycznym otoczeniu jonów tlenu. Każdy jon tlenu otoczony jest przez cztery kationy. Oddziaływanie pomiędzy nimi prowadzi do polaryzacji anionów tlenowych – ładunek przesunięty jest w kierunku od kationów litu do kationów cynku i germanu. Zmniejsza to oddziaływanie tlen – ruchliwy jon litu (jon litu silnie oddziałuje elektrostatycznie niż jon sodu). Lit zajmuje dwie pozycje – jedną w sztywnym szkielecie (11 jonów), drugą luźno związaną (3 jony).

Przewodniki Jonowe II

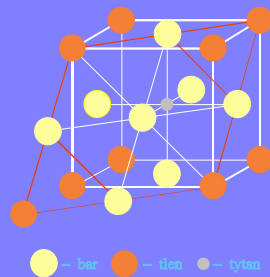

Struktury Przewodników Jonowych

Perowskity – Przewodniki Anionowe – O²⁻

Perowskity – grupa związków o wzorze ogólnym ABC_3 , tworzących sieć regularną, w której część anionów z płaszczyzny gęstego heksagonalnego ułożenia zastąpiona jest dużymi kationami. Kationy mogą występować w połączeniach – $\text{A}^{\text{IV}}\text{B}^{\text{IV}}$, $\text{A}^{\text{III}}\text{B}^{\text{III}}$ gdy anionem jest tlen lub $\text{A}^{\text{II}}\text{B}^{\text{II}}$ gdy anionem jest halogenek.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

Struktury Przewodników Jonowych

Perowskity

O stabilności struktury perowskitu oraz jego przewodności jonowej decydują:

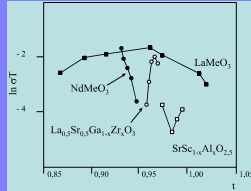
a. czynnik tolerancji:

$$t = \frac{r_A + r_O}{\sqrt{2} \cdot (r_B + r_O)}$$

b. wolna objętość właściwa (specific free volume);

c. deficyt tlenu - $ABO_{3-\delta}$

Idealną, kubiczną, strukturę posiadają perowskity z czynnikiem tolerancji równym $t = 1$. Struktura jest stabilna w przedziale $0,75 < t < 1$ zaś regularna dla $t > 0,95$. Z rozważań krystalograficznych wynika, że maksimum przewodnictwa powinna posiadać struktura z $t = 1$.

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

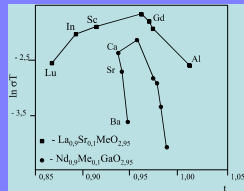
Struktury Przewodników Jonowych

Perowskity

Rzeczywiste zależności przewodności od czynnika tolerancji wskazują na istotny wpływ innych czynników strukturalnych przede wszystkim wolnej objętości właściwej. Kryterium to pozwala podzielić związki o strukturze perowskitu na dwie grupy: związki o małej i dużej swobodnej objętości właściwej.

Perowskity o małej swobodnej objętości właściwej

Są to z reguły związki $A^3B^3O_7$ modyfikowane do postaci: $(A_{1-x}A_x)(B_{1-y}B_y)O_{3-\delta}$. Deficyt tlenu nie przekracza istotnie wartości 0,05. Przykładowa zależność przewodnictwa funkcji czynnika tolerancji w tej grupie związków wykazuje maksimum. Związane jest to ze sprzężeniem wartości t z wielkością V .

Przewodniki Jonowe II

Elektroceramika

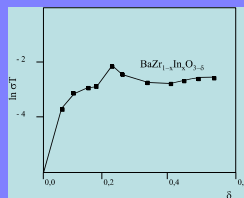
Struktury Przewodników Jonowych

Perowskity

Perowskity o dużej swobodnej objętości właściwej

Związki o stechiometrii $A^3B^3O_{7-\delta}$ z dużym deficytem tlenu $\delta \approx 0,5$. Równie często występują w strukturach perowskitu (nieporządkowane wakanje tlenu) jak i browniliteru (uporządkowane wakanje tlenu).

Związki o dużej wolnej objętości właściwej są zazwyczaj gorszymi przewodnikami niż analogiczne związki o małym V . Jedną z przyczyn może być krótko-dystansowe oddziaływanie wakanji anionowych prowadzące do lokalnych naprężeń sieciowych. Inne wystąpienie wakanji anionowych kowalencyjności wiązań związanych z pojawieniem się dużych kationów.

Przewodniki Jonowe II

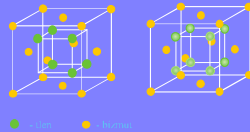
Struktury Przewodników Jonowych

Tlenek Bismutu – Przewodnik Anionowy – O²⁻

Istnieją cztery odmiany tlenku bismutu – dwie trwałe (α , δ) oraz dwie metatrwałe (β , γ). Faza δ , trwała od 730°C do 830°C (T_{mp}), jest przewodnikiem jonów tlenu z przewodnością przewyższającą o kilka rzędów przewodność dwutlenku cyrkonu ($\sim 1 \text{ } (\Omega \text{ cm})^{-1}$ w 730°C).

Wysokie przewodnictwo jest skutkiem:
 -zdefektowania sieci (nieobsadzona jest 1/4 pozycji jonów tlenowych);
 -dużej polaryzowalności jonu Bi^{3+} (wolna para elektronów $6s^2$);
 -zdolności bismutu do zaakceptowania wysoce-zdefektowanego otoczenia;
 Faza $\delta\text{-Bi}_2\text{O}_3$ krystalizuje w sieci regularnej (f.c.c) o strukturze fluorytu.

Modele zdefektowania:
 - wakacje tlenowe uporządkowane wzdłuż $\langle 111 \rangle$;
 - statystyczny rozkład sześciu jonów tlenu w ośmiu dostępnych położeniach.

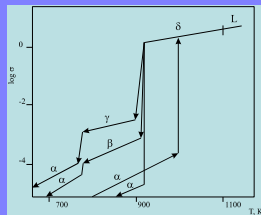

Struktury Przewodników Jonowych

Tlenek Bismutu

Zależność temperaturowa przewodnictwa Bi_2O_3 jest typowa dla materiału z superjonowym przejściem fazowym.

Tlenek bismutu nie jest dobrym tworzywem konstrukcyjnym ze względu na:
 -wąski zakres temperaturowy istnienia fazy przewodzącej;
 -naprężenia mechaniczne związane z przemianą fazową: $\alpha \leftrightarrow \delta$;
 -możliwą redukcję jonu Bi^{3+} do metalicznego bismutu przy niskich ciśnieniach parcyjnych tlenu.

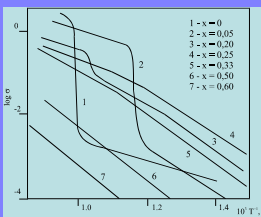

Struktury Przewodników Jonowych

Stabilizowany Tlenek Bismutu – Przewodnik Anionowy – O²⁻

Zakres stabilności temperaturowej fazy $\delta\text{-Bi}_2\text{O}_3$ można poszerzyć przez wprowadzenie do sieci tlenku bismutu obcych kationów: dwuwartościowych (wapniowe), trójwartościowych (itr, lantanowe) lub pięciowartościowych (wanad, niob, tantal, fosfor).

Zależność temperaturowa przewodnictwa związku $(\text{Bi}_2\text{O}_3)_{1-x}(\text{Y}_2\text{O}_3)_x$ wskazuje, że wzrost stabilności fazy przewodzącej, większa ilość obcych kationów, powoduje jednoczesny spadek przewodności.

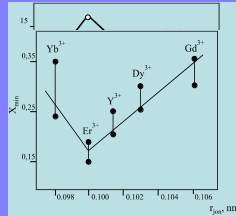

Struktury Przewodników Jonowych

Stabilizowany Tlenek Bizmutu

Przewodność stabilizowanego $\delta\text{-Bi}_2\text{O}_3$ związana jest ze zmianami otoczenia w komórce elementarnej. Obserwowalne są dwie przeciwstawne tendencje:

- przewodność jonowa rośnie wraz ze wzrostem promienia jonowego obcego kationu – wzrastają średnie odległości pomiędzy kationami (siec jest rozpychana);
- minimalna ilość stabilizatora niezbędna do zachowania fazy przewodzącej (x_{min}) wzrasta wraz ze wzrostem promienia jonowego – jednakże przewodność maleje ze wzrostem x .

Przewodniki Jonowe II

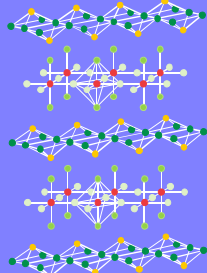

Struktury Przewodników Jonowych

Tlenek Bizmutu – Tlenek Wanadu – Przewodnik Anionowy – O^{2-}

W układzie $\text{Bi}_2\text{O}_3 - \text{V}_2\text{O}_5$ istnieją dwa związki wykazujące przewodnictwo jonowe: przewodnik jonowo-elektronowy, BiVO_4 , oraz czysty przewodnik jonowy, $\text{Bi}_2\text{V}_2\text{O}_{11}$. Związek ten występuje w trzech odmianach polimorficznych α, β, γ , z których przewodząca jest faza wysokotemperaturowa γ . Tworzy ona strukturę warstwową złożoną z nakładających się na siebie warstw Bi_2O_3 oraz V_2O_5 .

● tlenek Bi ● tlenek V ● tlenek O
● Szkielet I ● Szkielet II

Przewodniki Jonowe II

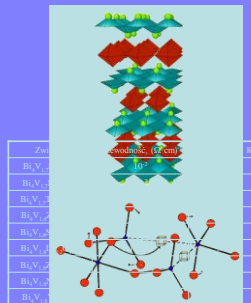

Struktury Przewodników Jonowych

BIMEVOX-y – Przewodniki Anionowe – O^{2-}

Stabilizację fazy $\gamma\text{-Bi}_2\text{V}_2\text{O}_{11}$ osiągnąć można przez podstawienie części kationów wanadu kationami o niższej wartościowości. Z podstawieniem tego typu związane są dwa zjawiska:
a. przeszkoda w porządkowaniu się wakancji tlenowych prowadzącym do powstania faz nizejtemperaturowych;
b. powstanie dodatkowych luk tlenowych związanych z różnicą pomiędzy wartościowościami;
Ogólna zależność określająca stechiometrię BIMEVOX-ów ma postać:

Przewodniki Jonowe II
